

IBDIS

We know

books

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DRĂGHICI, DAMIAN

Greșeala este calea / Damian Drăghici. - București :

Bookzone, 2026

ISBN 978-630-305-714-9

821.135.1

78

Damian Drăghici

Greșeala este calea

Editor: **Alexandru Mihai Gulie**

Redactor: **Mihaela Savu**

Foto copertă: **Cosmin Lăutar**

Grafician copertă: **Dacian Neagu**

Tehnoredactor: **Anca Marisac**

© Bookzone 2026, pentru prezenta ediție

Toate drepturile rezervate pentru limba română.

Nicio parte a acestei lucrări nu poate fi stocată

sau reprodusă fără acordul editurii.

Editura Bookzone

Șoseaua Berceni nr. 104, sector 4, București

Comenzi și informații:

Telefon: 031-433.50.68

E-mail: office@bookzone.ro

www.bookzone.ro

Bookzone
BUCUREȘTI, 2026

Când muzica se acordează în cuvinte sau *Doina lui Damian*

Cine zice că îl cunoaște pe Damian Drăghici înainte să-i citească volumul acesta, *Greșeala este calea*, se înșală. Omul descoperit în cuvintele acordate inimii în textul aflat în mâinile voastre pare cu totul altul decât tumultul răcorit de pe scenă. Îl descoperi parcă tot mai copil pe măsură ce parcurgi paginile, pe măsură ce parcurgi episoadele ca de scenariu de film, pe care le avem de-acum la îndemână. E urcușul unui om care caută Olimpul și descoperă Athosul. Sau care, în drum spre *New World*, descoperă Împărăția lui Dumnezeu. Și nu o spun din complezență, ci pentru că așa este.

Damian nu e un personaj ușor de primit în inimă. Impetuos și fragil deopotrivă, nu renunță la nimic din ceea ce-l definește. Pentru mine, paginile în care își descrie copilăria și „idolii” ce-i alcătuiesc livada din Teii dintâi mi se par de pus pe rană pentru zeci de generații de copii condamnați la un viitor fără orizont. Și mărturia aceasta: „Muzica a intrat foarte devreme și foarte firesc în viața mea pentru că, la noi în familie, muzica era o moștenire. De aproape două sute de ani, toți au fost lăutari, astfel încât muzica era în casă

și în sânge. Primul instrument la care am început să cânt a fost țambalul, pentru că țambalul exista în jurul meu de când mă știam. Apoi au urmat, pe rând, pianul, basul, tobele și naiul. La trei ani am început cu țambalul, pe la șase ani cu pianul, pe la șapte sau opt ani cu basul, la nouă ani cu tobele, iar la zece ani am ajuns la nai. Până atunci eram deja, într-un fel, «bătrân» pentru ritmul meu interior, pentru că mă plictiseam repede și simțeam nevoia să trec mai departe, să învăț altceva. Vin dintr-o familie în care muzica s-a transmis din om în om, din generație în generație. Numele acestea nu înseamnă puțin pentru mine. Fănică Luca era unchiul străbunicului meu, fratele mamei sale. Damian Luca, fratele bunicului meu, a fost și el un reper și, la rândul lui, m-a învățat și pe mine mai târziu. Am crescut cu sentimentul că intru într-o linie de viață care începuse cu mult înaintea mea." Un fel de succesiune vocațională în care inima nu poate fi înlocuită nici măcar de Dumnezeu.

Nu m-au impresionat nici ambiția – care l-a dus departe – și nici complicata alcătuire a încrederii în sine, ci fundamentele copilului care crește ducând în el pe bunica, pe mama Nina, pe tată, pe unchi, pe cel dintâi țambalagiu... Damian Drăghici e o lume pe care și-o asumă. Pe alocuri ostentativ – recunosc că asta îmi place mult –, alteori estompat – ceea ce îmi place și mai mult. Este jocul apelor din sufletul lui. Și are curajul să-l așeze la îndemâna noastră. Nu cred că o astfel de carte merită citită altfel decât pe îndelete, dacă se poate cu melodiile sale în fundal. Nu știu un alt mod de a-i bucura inima de artist, ambiția de performer și incredibila busculadă de valori de sub care s-a extras cu ajutorul muzicii. E linia vieții lui. Puțin îi

pasă dacă îl simpatizăm sau nu. Cu siguranță însă, nu ne lasă indiferenți. Și asta mi se pare grozav.

Cartea are tonusul unui scenariu de film reușit. Respiri odată cu ea. Pe ritmul ei muzical și pe tandrețea infinită pe care o transmite. Cred că e un apel la motivarea copiilor – indiferent de etnie – să viseze, să-și dorească, să muncească, să vrea. Să fie primiți în propria lor viață. O viață de care nu avem voie să-i privim și nici nu avem voie să le-o privatizăm pe măsura încrederii noastre, ci după măsura lor, a încrederii lor.

Dacă m-ați întreba ce aș schimba în povestea din această carte – deși viața nu o putem schimba cum vrem –, aș îndrăzni a zice că ea merită un volum doi. Cu oamenii pe care abia i-a pomenit. Cei ai casei, ai scenei, ai străzii sau ai lumii pe care a străbătut-o. Pentru că azi avem nevoie de oameni, de oameni reali, cu bune și rele, cu biruințe și înfrângeri... dar care rămân oameni sănătoși la suflet. Fără ifose și sloganuri morale. Ci buni pentru că Îl găsesc pe Dumnezeu.

Parcurgând cartea, am înțeles că Damian – nume de sfânt doctor fără de arginți – se vindecă pe sine povestindu-ne cântecul vieții sale. Ascultați-l bucuroși. E doina vieții lui. Doina lui Damian.

Părintele Constantin Necula

PROLOG

Fugă. Disperare. Lacrimi. Ești sigur că totul este perfect? Luptă. Amețeală. Cer senin. Lume multă. Prea multă. Prea multă? Niciodată. Să vină și mai mulți. Ești OK? Sunt. Mint. Gânduri. Orchestră. Casa Poporului. Gălăgie. Televiziuni. Oameni mari. Oameni mici. Oficialități. Poliție. Fețe cunoscute. V-am spus eu! Cabluri. Lumini. Probă de sunet. Cine lipsește? Nimeni. Cine tremură? Eu. Nu se vede. Ba se vede. Nu contează. Respiră. Mai încet. Mai adânc. Naiul. Unde e naiul? Aici. Mereu aici. În palmă. În sânge. În copilărie. Microfoane. Monitoare. Producător. Nu aud. Aud tot. Îmi bate inima în urechi. Îmi bate trecutul în coaste. Bucureștiul. România. Mama. Nu acum. Ba acum. Mereu acum. Ești pregătit? Da. Mint din nou.

„Nu v-am spus că eu o să ajung mare?” îmi scapă printre dinți înainte să urc pe scenă.

„Ce ai spus?”

Ce am spus, am spus acum cu voce tare fără să-mi dau seama. Am vorbit cu mine, așa cum am vorbit dintotdeauna. Așa cum mi-am spus dintotdeauna. Așa cum le-am repetat și le-am tot repetat tuturor. O să ajung mare. Mi s-a spus, din stânga, din dreapta, de sus și de jos, că sunt nebun, dar dacă nebunia însăși ar fi fost prețul, l-aș fi plătit chiar și pe acela. Nu mai am timp să explic pentru că scena mă așteaptă și, când urc către ea, simt că pășesc pe anii mei, unul câte

URDIS | We know

unul. Bucureștiul e în față, întins ca un animal obosit, cu mii de ochi aprinși în întuneric, iar în spatele meu, Casa Poporului, enormă, albicioasă, construită din toate fricile pe care le înghițiserăm fără să le putem cânta.

Înainte. Tăcere. Piața nu e piață. Scena nu e scenă. Eu nu sunt eu. Sau sunt prea mulți deodată. Un om cu un nai în mână? Nu. Un copil? Abandonat înainte să existe cuvântul mamă. Întrebare. Fantomă. Absență. Cum îi spui absenței când nu știi încă să vorbești? Nu-i spui. O porți. Iar mă întorc. Lăutari. Drumuri. Case străine. Cântece. Necazul făcut meserie. Meseria făcută destin. Oamenii râd. Oamenii plâng. Cântă mai departe. Nu întreba. Nu te opri. Naiul în mână. Frica în buzunar. Foamea în sânge. România la sfârșitul anilor '80. O cameră fără ferestre. Aer puțin. Viitorul? Dacă există, trebuie furat. Fugi. Treci. Pleacă. Supraviețuiește. Nu te uita înapoi. Mă uit.

E anul 2001, am treizeci și unu de ani și sunt pe cale să cânt în fața a zeci de mii de oameni pe o scenă așa cum România probabil n-a mai văzut până acum. V-aș spune chiar acum ce simt, dar trebuie să cânt. Acum trebuie să cânt. Scuzați-mă. Iar dacă vă întrebați cum am ajuns aici... asta mă întreb și eu. Asta m-am întrebat și eu mereu. CUM? Iertați-mă, chiar nu mai am timp.

Scări. Lemn. Pași. Primul. Al doilea. Al treilea. Parcă urc pe propria viață. Parcă fiecare treaptă are un nume. Abandon. Foame. Grecia. Taverne. Fum. Bancnote ude. Străini. America. Râsete. Rușine. Ambiție. Dumnezeu. Încă un pas. Nu te uita în jos. Nu te uita înapoi. Prea târziu. Totul e înapoi. Totul vine după mine. Copilul. Lăutarul. Fugarul. Omul care s-a întors.

Luminile mă lovesc în față. Publicul respiră. Orchestra în spate. Gata. Toți sunt gata. Eu? Da. Nu. Câteva secunde. Totul se suspendă. Nu mai există înainte. Nu mai există după. Doar prezentul acesta imens, apăsător, aproape imposibil de dus. Viața întregă strânsă într-un singur gest. Mâna ridică naiul. Gura așteaptă aerul. Se naște prima notă.

Asta este viața mea.

*Iar autenticitatea înseamnă să fii
întotdeauna la fel de real ca în momen-
tele în care sunt doar eu cu mine, pentru că
atunci toate măștile pică...*

LIBRIS

We know
books

PARTEA I

RANA

Încep prin a spune foarte clar că nu sunt guru, nu sunt doctor, nu sunt psiholog, nu sunt psihoterapeut și nu pretind că dețin vreun adevăr universal. Pot vorbi doar din experiențele mele, din ce am trăit, din ce am înțeles eu despre viață și din felul în care toate acestea m-au schimbat. Nu dau rețete, nu recomand nimănui ce să facă. Spun doar ce mi s-a întâmplat mie și ce am ajuns să înțeleg din asta.

Apoi, trebuie să spun din capul locului că totul este iertat. Un lucru pe care l-am înțeles este că totul trebuie, la un moment dat, iertat. Cred că iertarea nu vine doar dinspre noi, unii către alții, ci și dintr-un loc mai înalt, dinspre Dumnezeu, și poate tocmai de aceea, în credința noastră creștin-ortodoxă, există această nădejde că omul se poate curăța, că se poate ridica, poate merge mai departe. Pentru mine, gândul acesta a însemnat și înseamnă mult.

Mesajul principal? Acesta ar fi, poate, că viața nu apare neapărat așa cum crezi tu că ar trebui să apară. Nu totul înseamnă să forțezi, să alergi, să faci non-stop, să controlezi tot. Viața te pune în fața unor lucruri cărora trebuie să le faci față, nu să te plângi necontenit că n-au ieșit cum ai fi vrut. Lucrurile sunt cum sunt, iar omul are de învățat să se adapteze mereu la viață, nu să ceară mereu ca viața să se adapteze la el. Poate că aici, în ceea ce spun, e și ceva din spiritul stoic, și anume să primești realitatea, să n-o înfrunți cu orbire, ci să înveți să trăiești în ea cu demnitate.

Cât despre sens, m-am întrebat și eu dacă există unul și am ajuns să cred că, dacă îți construiești tot

sensul doar pe puterile tale, doar pe planurile tale, doar pe ce vrei tu să se întâmple, ajungi inevitabil la dezamăgire. Dar dacă ai încredere că există Cineva care știe mai mult decât tine, care vede mai departe decât vezi tu, atunci începi să te liniștești. Capeteți altă așezare.

Un alt lucru pe care l-am înțeles este că multe dintre lucrurile care ni se par cumplite, de la abandon, rănilor din copilărie, dezamăgirile sau oamenii care ne-au făcut rău, nu sunt doar întâmplări oarbe. Fiecare om care a apărut la un moment dat în viața mea, chiar și cei care m-au rănit, a avut un rol. Ca și cum ar fi fost trimis să mă împingă, fără să știu atunci, pe un alt drum. Știu prea bine că, în clipa în care treci prin durere, nimic nu are sens. Totul doare și atât. Dar ceva mai târziu, când privești înapoi, începi să vezi piesele puzzle-ului și înțelegi că, dacă nu s-ar fi întâmplat un anumit lucru, poate nu ai fi ajuns în locul în care ești acum. Dacă nu te-ar fi rănit cineva, poate nu te-ar fi împins să devii mai puternic sau mai ambițios. Tocmai pentru asta spun că sensul nu se vede aproape niciodată în prezent. Se vede abia când privești în urmă.

Mai cred și că nimic nu este întâmplător. Totul se întâmplă cu un rost. Locul în care te-ai născut, familia în care ai venit pe lume, oamenii între care ai crescut, lipsurile, durerile, toate acestea nu sunt puse la întâmplare. Multă vreme n-am crezut asta. Am crezut că eu decid tot, că totul depinde numai de mine. Astăzi cred altfel. Da, omul ia decizii, însă puterea de a le lua vine de mai sus. Fiecare are drumul lui, scris într-un fel pe care nu-l înțelege de la început.

Am crescut într-un timp în care credința avea și multă frică în ea. Era pe vremea lui Ceaușescu, iar frica de Dumnezeu se amesteca adesea cu frica de lume. Așa se trăia atunci.

*Ca lutul în mâna olarului,
eu sunt Damian*

Povestea mea începe foarte devreme, cu o ruptură. Părinții mei s-au despărțit când eu aveam, din câte am înțeles, doar câteva săptămâni sau cel mult până într-un an. Am fost crescut de părinții tatălui meu, cărora le spuneam mamă și tată. Tatăl meu s-a recăsătorit, iar eu am crescut printre oamenii aceia ca și cum aș fi fost nu nepotul, ci încă un copil al casei, al patrulea frate. Era și o diferență mică de vârstă între noi, așa că locul meu în familie s-a așezat cumva firesc în direcția asta.

M-am născut în anii '70, într-o familie de romi lăutari, cu tot ce însemna viața unei familii din vremea

aceea. Cu bucurii și neșazuri, cu mese, cu șprîțuri, cu scandaluri, cu violență verbală, uneori și fizică, cu femei care încasau lovituri și copii care primeau bătaie, cu lucruri care astăzi sunt condamnate - și pe bună dreptate -, dar care atunci, în multe locuri, păreau aproape firești. Nu spun asta ca să justific ceva și nici ca să promovez acel stil de viață. Spun doar că așa era lumea în care am deschis ochii și mărturisesc că multă vreme m-am privit ca pe o victimă a tuturor acestor lucruri. Mă uitam în urmă și vedeam doar nedreptatea, întrebându-mă de ce eu, de ce mi s-a întîmplat mie, de ce am avut parte de toate acestea. Întrebările acestea m-au urmărit ani întregi. Abia mai târziu a venit și un soi de răspuns: pentru că așa trebuia să fie, ca să devin cine sunt. Dar răspunsul nu vine în timp ce suferi. Atunci nu ai lumină, nu ai perspectivă, nu ai sens. Atunci doar suporti.

Cu timpul însă, am început să înțeleg și perioada în care m-am născut, și oamenii, și mecanismele prin care am trecut. Am înțeles că toate, oricât de dure au fost, m-au modelat. Ca lutul în mîna olarului. M-au frînt pe alocuri, m-au apăsă, m-au schimbat, dar m-au și făcut. Asta nu înseamnă că a fost ușor, căci n-a fost ușor deloc. A fost greu. Foarte greu. Numai că astăzi pot privi totul cu alți ochi.

Cred că unul dintre lucrurile care m-au ținut în viață a fost puterea de a crede, aproape obsesiv, într-un viitor mai bun. S-ar putea ca, văzută din afară, starea asta să fi fost cândva interpretată ca o formă de fugă de durere, ca o disociere. Poate că, într-un sens, a fost și asta. Dar pentru mine a fost și o salvare. Când realitatea era prea dureroasă, eu închideam ochii și îmi imaginam cum aș vrea să fiu, unde aș vrea să ajung, ce

fel de viață aș vrea să trăiesc. N-aveam atunci limba-jul de azi, nu știam despre tehnici, despre manifestare, despre legea atracției sau alte concepte arhicunoscute acum. Eu făceam asta instinctiv. Și, într-un fel, m-a ajutat. M-a ajutat să văd dincolo de durerea prezentului și să continui, să nu renunț.

Mai târziu, când am ajuns în America și am întîlnit profesori, oameni care vorbeau despre vizualizare și despre puterea minții, mi-am dat seama că eu făcusem asta toată viața, fără să știu cum se numește. Numai că la mine se întîmplase din nevoie. Din durere. Din nevoia de a supraviețui. Închideam ochii și mă gândeam la cine vreau să devin. Și, fără să înțeleg pe deplin atunci, imaginea aceea m-a dus înainte.

Familia

Am crescut alături de mama, tata, doi frați - Daniela și Ionel - și verii mei: Julien, Paris și Orlando. Și, deși eram și eu doar un copil, am simțit destul de devreme că trebuie să fiu cumva cel mare. Îmi plăcea să am grijă de ei, să fiu eu acela care veghează, care îi ține aproape, care încearcă să le arate un drum mai bun.

Țin minte că, atunci când eram mic, am văzut un serial despre Da Vinci. Era acolo un personaj, o rudă

de-a lui, cred că un unchi, care îi spunea „să nu faci ca mine, ca să nu ajungi rău”. Eram foarte mic, poate aveam nouă sau zece ani, dar vorbele acelea au rămas în mine și, fără să înțeleg pe deplin de ce, am simțit că și eu aș vrea, la rândul meu, să pot spune prin felul în care trăiesc „nu mergeți pe drumul greșit, învățați din ce vedeți la mine, nu repetați ce e rău”. Mi-am dorit sincer să fiu un model bun de urmat pentru frații mei.

Dacă mă uit astăzi la copilăria mea și la copilăria fiului meu, contrastul este izbitor. Și poate tocmai aici se închide un cerc. Pentru că eu cred acum că, deși au existat multă durere și multe lucruri grele, totul poate fi transformat. Nu spun că răul a fost bine sau că suferința trebuie romanticizată. Spun doar că ceea ce a fost greu poate deveni, mai târziu, blândețe. Poate deveni exact opusul a ceea ce ai trăit.

Andrei, de exemplu, în cei șapte ani ai săi, nu a auzit niciodată în casă o înjurătură. Nu a fost atins niciodată cu un deget. Nu i-am vorbit pe un ton care să-l rănească. Poate doar instinctiv, într-o clipă de pericol, dacă era vorba să-l opresc din a face un gest riscant, să nu traverseze sau să nu se lovească, vocea s-a ridicat pentru o fracțiune de secundă, ca reacție de protecție. Dar, în afară de asta, nu. Am avut asupra mea un control uriaș. Un control conștient, asumat, pentru că mi-am propus foarte clar să rup firul acela vechi. Să nu duc mai departe ce am primit rău. Să nu transform durerea în moștenire.

Încerc să fiu cât mai prezent cu el, și spun asta știind că nu mi-a fost ușor. Toată viața mea, pe primul loc a fost munca. Munca, munca, munca. Nevoia de a demonstra, de a arăta că nu sunt ceea ce mi s-a spus că voi fi. Că nu sunt omul mic, pierdut, incapabil, pe care

alții îl vedeau în mine, că nu o să realizez nimic în viață, nu o să ajung niciodată cineva. Ani întregi a existat în mine lupta asta continuă să dovedesc că voi ajunge cineva, că sunt cineva, că pot.

Pentru că mi s-a spus, și chiar foarte des, că nu voi face nimic cu viața mea. Că nu voi ajunge nicăieri. Am auzit asta în copilărie, de la oamenii din jur, de la colegi, de la prieteni, uneori chiar și de la cei din familie. Și cred că la un moment dat am luat totul foarte personal. M-a durut și m-a ambiționat în același timp. A rămas în mine o forță care mă împinge și astăzi. O simt și acum. Dacă vrei să mă motivezi, spune-mi că nu pot. Pentru că tocmai de acolo pornește în mine ceva care nu se lasă. O nevoie aproape viscerală de a demonstra contrariul.

Dacă cineva îmi spune că sunt capabil, paradoxal, pot deveni cel mai leneș om. Dar dacă îmi spune că nu sunt capabil, atunci se activează ceva în mine cu o forță incredibilă. E ca un resort vechi, rămas adânc înrădăcinat înăuntrul meu. Nu spun neapărat că e un lucru bun, dar este, fără îndoială, un motor foarte puternic. Din locul acela se nasc ambiția, încăpățânarea, dorința de a merge mai departe și, uneori, chiar lucruri frumoase. A rămas în mine din copilărie și cred că încă lucrează.

Când mă întorc cu gândul la copilărie și la valorile în care am crescut, îmi dau seama că multe dintre lucrurile pe care le-am privit mai târziu ca fiind negative nu erau ceva ieșit din comun pentru cei din jurul meu. Așa se purtau ei cu ei înșiși, așa trăiau, așa știau. Eu doar eram acolo și am absorbit totul ca atare. Mult timp, mai ales după ce am ieșit din țară, după ce am ajuns să cunosc alte lumi și alte moduri de a înțelege viața, inclusiv prin psihanaliză și prin tot ce am învățat